

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

VI. Primus Ignatij ad pietate[m] ardor, concutitur domus dum se deuouet
Deo, visendam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

prima in cute fufum, folidum animi non peruadat, nunquam defideriis ex-
plendis par fore. Ita probe ratiocinantem, ac fidum interpretem feipfum fibi
adhibebat, dum iis fe tædij ac triftitiæ vocibus moneri sentiebat: In ferendo
de legendis rebus iudicio, harendum non effe in furo quem præferunt, fed
profpiciendum quò definant, opponendâque in lance altera, quas in di-
fcefſu relinquunt miferias, cum iis bonis quæ fecum videntur aduentu ſuo
inuehere. Quis cæcus non videat, æterna quanti ſint præ iis quæ fluunt cum
tempore? ac demus, faſtigium attingas fœlicitatis illius auido ambitu cogi-
tata, nedum meritis paranda; quid inde? cum vt maximè fida ſit, ad ſepul-
crum, nec vltra comes ſit iturai, nde qui ea fruebatur præter infelicem eius
memoriam, aliud ſecum ad inferos nihil refert, niſi ſoluenda æternum no-
mina, æternum exigenda. Hi ſenſus nouitium diuinorum rudem, tunc qui-
dem confirmarunt, & concepti de mutanda vita tenacem propoſiti fecerunt,
poſt verò perſpicaciorum accelfu luminum, claraque intelligendi vi, affectus
contrarios metoris, & lætitiæ relegens, ex diuerſo boni malique ſpiritus
impulſu conſequi ſolitos, pro certa regula habendum ſtatuit, poſſe quemlibet
motuum quibus agitatur, authorem iis quieſcentibus, cuiusmodi fuerit bo-
nus, an malus, diſcernere ex conditione affectuum quos menti impreſſos
reliquerint. Dei enim eſt tranquillum, alacrem, ac mirè lætum; dæmonis è
contrariò, tristem, conturbatum, & ſibi ſimilem tenebricoſum efficere.

Iam erat Ignatio fixum illos ſequi viuendo, quorum egregia virtute, de-
forme ſuum damnari ſentens, ſe ipſum horruerat; reſtabat tam vario ex vi-
tæ genere in iis effulgente, exemplum ſumeret, quod ſibi promptius ad imi-
tandum eſſet; in quo illi non fuit diu deliberandum, vt qui magno ardore
ad ſacrum, cilicium, & ſpeluncæ rupem; ad noctes orando peruigiles, ſom-
nos nuda in humo carpendos, carnem catena, inedia, itineribus frangen-
dam, ſe rapi ſentiret, & modis omnibus diuexandam, ſeu vitæ conſcius an-
teactæ delere lacrymis, ipſoque ſanguine admilla ſatagebat; ſiue quod noua,
nascensque pietas, ſanctimonix medullam, ſummamque virtutis in excru-
ciando corpore ſtatim ponit; aut fortè quod ſolet recens ad Deum conuerſio
ſuſcepti feruoris eiufmodi habere laxamenta, quibus ſe diuina gratia
opportune coapat, vt novos homines ab ſui & ſenſuum amore diuellat,
quem voluntariæ corporis afflictationes præcipuè impugnant. Hæc animo
voluens, dum conualeſcit Ignatius, nequaquam vt antea tempus inſumere
percurrendis tantum Chriſti Ieſu, eiufque Matris ſanctiſſimæ, & beatorum
geſtis; ſed imitandi iam cupidus, ſeligere ex iis maximè heroica quibus pro
exemplari, vteretur, eadèmq; referre in quaternionem trecentis constantem
foliis, diligentia ſingulari, & eleganti charactere; neque hic debet vt leue,
omitti, magnæ pietatis argumentum, modus ipſe illa adnotandi, reueren-
tia nimirum quædam, & aſtimatio eorum quæ ſibi deinceps factis expri-
menda colligebat: rarus enim hæc tam illuſtria parum decore atramento
ſcribi, varios ad hoc colores adhibebat & Virginis quidem laudes eximias
cæculo; Chriſti autem minio pingebantur, Sanctorum aliis colotibus aliæ,
pro cuiusque gradu pulchrioribus, aut minus præſtantibus, vt eminere magis
B minùſve

VI.

Primus Ignatij ad pietatē ardor, concutitur demum ſe deuotum ſe deuotum Deo, viſendam ſe illi B. V. præbet, ſingulari dono caſtimitia illum ornatur.

minúsve singula videbantur; fuitque hic liber tota res quam domo abiens ex bonis omnibus secum tulit. Mulcebat ex parte occupatio hæc flagrantem desiderii animum, sed iis aded non fiebat satis, quin tempus, & moras sanitatis lentæ incusaret, coactus ea quæ constituerat differre, dum solidata iam probè cura gressum turò corpúsque sustentarent. In iis primum erat, vnà domo & saculo exire, tum ignotis procul in oris abditum, & vili habitu obiectare se contemptui hominum, mendicitatis incommodis, & tolerantia cuiuslibet aduersis. Ad ista anxie assiduèque anhelantem, nocte quadam, desiderium vehemens ita inflammavit, vt cum illud explere nisi vnis affectibus non valeret, lecto desiliens, aduolutúsque coram imagine Dei matris, incensis vocibus multoque cum fletu totum se illi eiusque filio ad quæuis ardua dicaret, instaurato promissis fidelibus veteri suo proposito. His totum palatium inopino succussu intremuit, magis tamen Ignatij conclauæ eiecto de fenestris vitro, rimisque apertum parentibus, quæ nunc etiam visuntur. Creditum palam dæmonis rabie id factum, futuros iam tum Ignatij progressus ex iis principiis merientis. Nempe in hunc optasset, adium ruïnã impellere eaque sepultum obterere. Sed enim, dum in cassum furit, totum cum Dei para cælum gestit, quæ deuoti iam sibi recentem Ignatij clientelam placere testata est: alias siquidem nocte intempesta visendam precanti se obtulit infantem Iesum brachiis sustinens, vultuque amabili, ac familiari, in conspectu diu stetit, spectari facilis, & cernentis oculos explere; quos sanè haud sola videndi rapuit voluptate, sed per eos ingens præsidium animo infudit: nam eo spectaculo dum tenetur, quod quidem sat diu tenuit, moueri se quadam arcani artificis suauitate sensit, transformarique penitus, & alios sensus, nouasque cogitationes velut interiore sibi manu excudi, quibus torus in alium ab eo qui fuerat mutabatur. Cum enim sensuum incaustodita licentia multis catenus impleisset animum imaginibus parum castis, quæ non rarò uolenti importunius adsultarent, omnes vnã hæc Virginis species & prorsus erasit, & in perpetuum exclusit. Quod tanti fauoris, & tam paucis commune beneficium Ignatius tam excellens accepit, vt inde quandiu vixit, tanquam emortuo corpore, sensuque omnis voluptatis, ne motum quidem illius vel minimum senserit.

VII.

Ignatiū fratrem natu maior frustra nitiur à proposito dimouere.

Firmatis inter hæc viribus quantum opus erat, vt lecto pariter, & paterna domo proriperet sese, peragenda rei modum tacitus, designare; Manicum duces cognatum suum rependendi officij gratia visendum fingere; comœatum cundi fratri suo Martino Garziæ natu maximo probare; quod ore constanti peragens, nullaque molliti animi specie, quamquam vale postremum hoc fore statueret, suspicionem tamen consilij germano fecit. Notatis enim morum vestigiis tantum à pristino diuersis, nimium clarè perspexerat, iam non esse illum qui fuerat; & de meditabundi vultu perpetuo, secumque habitantis; de oculis etiam recenti sapius ex fletu ardentibus; & de illo iam ita flaccido, ita emortuo iuuenili acrisque militiæ genio, nihil vt ei placere, nihil non displicere videretur, coniciebat illum noui aliquid moliri; auxitque suspicionem, profecturi salutatio præmatura, nurante etiamnum valetudine, malèque